

מבחן בכלכלה

מועד 11/2019

שם פרטי: _____

שם משפחה: _____

מס' ת"ז/דרכון: _____

מס' נבחן: _____ מופיע על דף התשובות מתחת למס' ת"ז.

לפניכם המבחן בכלכלה המועבר במסגרת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.

לפני שתתחילו לפתור את הבחינה עליכם לסמן את מספר הגירסה על דף התשובות!!

השאלות והתשובות במבחן נוסחו בצורה בהירה ולא תהיה אפשרות לשאול שאלות במהלך הבחינה.

יודגש, כי נבחן אשר יימצא כי פגע במשמעת יטופל בחומרה ויהיה חשוף, בין היתר, לעונש של פסילת בחינתו ומניעה מלגשת לבחינות רשות ניירות ערך בעתיד.

שימו לב!

- במבחן שאלות "סגורות". בכל שאלה מוצעות מספר אפשרויות תשובה.
- עליכם לבחור לכל שאלה את התשובה הנכונה ביותר ולסמנה ב- X במקום המתאים בדף התשובות.
- הציון במבחן נקבע אך ורק על פי הסימונים בדף התשובות.
- עגלו תשובתכם בהתאם למידת הדיוק בהן מופיעות התשובות האפשריות.
- את התשובות עליכם לסמן בעט שחור או כחול.
- ניתן לבטל סימון תשובה על ידי מילוי כל המשבצת בעט.
- אין להכניס לאולם הבחינה חומרי לימוד.
- במהלך הבחינה חל איסור מוחלט לתקשר בדרך כלשהי עם נבחנים אחרים ועם גורמים מחוץ לחדר הבחינה.
- אין להשאיר בידכם כל מכשיר המחובר לרשת האינטרנט.
- במהלך הבחינה חל איסור על החזקת אמצעי תקשורת (לרבות טלפון נייד ושעון חכם), במצב פעיל או כבוי.

בהצלחה!

הנחיות למבחן:

אם לא נאמר במפורש אחרת (בשאלה או בתשובה) הניחו כי :

עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין.

עקומת ההיצע עולה משמאל לימין.

גמישות הביקוש נמדדת בערכה המוחלט.

המשק הוא סגור, אלא אם נאמר במפורש, או נובע מהנחות השאלה, שהוא פתוח.

במשק מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת.

עקומה גמישה לחלוטין היא מקבילה לציר ה-X.

עקומה בלתי גמישה לחלוטין (קשיחה לחלוטין) היא ניצבת (אנכית) לציר ה-X.

הביקוש לצריכה פרטית תלוי בהכנסה הפנויה בלבד.

הביקוש להשקעה נקיה תלוי בשער הריבית בלבד.

הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר הלאומי ובשער הריבית.

הממשלה אינה משלמת תשלומי העברה.

הפירמות מחלקות את כל רווחיהן.

Y_d מסמל הכנסה פנויה.

עירוי חיצוני חיובי הוא גידול בבסיס המוניטארי, כלומר גידול ברזרבות הבנקים + מזומן שבידי הציבור. עירוי חיצוני שלילי הוא הקטנה בבסיס המוניטארי.

עירוי פנימי חיובי הוא הקטנה בכמות המזומן שבידי הציבור.

עירוי פנימי שלילי הוא גידול בכמות המזומן שבידי הציבור.

1. לנוכח הגירעון הגדול הקיים בתקציב הממשלה תיאלץ הממשלה הבאה להעלות מיסים. הניחו כי עקומות הביקוש לכל המוצרים יורדות משמאל לימין ועקומות ההיצע של כל המוצרים עולות משמאל לימין. כמו כן, הניחו כי על כל המוצרים מוטלים כיום מיסים. התעורר ויכוח בין הכלכלנים ביחס להשפעה שתהיה להעלאת המס על המוצרים על ההכנסות ממיסים.

בהתייחס לנתונים המובאים לעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. העלאת המס לכל יחידת מוצר תביא בוודאות לגידול בהכנסות הממשלה ממיסים.
- ב. העלאת המס לכל יחידת מוצר תביא בוודאות לירידה בהכנסות הממשלה ממיסים.
- ג. העלאת המס לכל יחידת מוצר עלולה להביא לירידה בהכנסות הממשלה ממיסים רק מאותם מוצרים שההיצע שלהם מאד גמיש והביקוש להם הוא מאד גמיש (גמישות גדולה מאחד).
- ד. העלאת המס לכל יחידת מוצר עלולה להביא לירידה בהכנסות הממשלה ממיסים רק מאותם מוצרים שההיצע שלהם מאד בלתי גמיש והביקוש להם הוא בעל גמישות נמוכה מאד.
- ה. העלאת המס לכל יחידת מוצר עלולה להביא לירידה בהכנסות ממיסים רק מאותם מוצרים שגמישות הביקוש שלהם שווה לאחד, כאשר גמישות ההיצע איננה משנה דבר.

2. בין ארצות הברית לסין מתנהלת כיום מלחמת סחר. הנשיא טראמפ החליט להעלות את המכסים על סחורות המיובאות מסין, ובעקבות זאת החליטה סין להטיל מכסים על סחורות המיובאות מארה"ב.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר??

- א. לא ברור באיזה כיוון ישתנו ההכנסות מן המכס בשתי המדינות - ברור שהיקף המסחר יצטמצם.
- ב. לא ברור מה יקרה להיקף המסחר בין המדינות ולא ברור באיזה כיוון ישתנו ההכנסות מן המכס בשתי המדינות.
- ג. ההכנסות מן המכס בסין יקטנו וההכנסות מן המכס בארה"ב יגדלו.
- ד. ההכנסות מן המכס בסין יגדלו וההכנסות מן המכס בארה"ב יקטנו.
- ה. יכול להיות שלמרות המכסים היקף המסחר בין המדינות יגדל.

3. איזה מההיגדים הבאים, המתייחסים לעקומת התמורה (גבול אפשרויות הייצור) של המשק, הוא הנכון ביותר?

- א. אם כל גורמי הייצור מועסקים, המשק מצוי בהכרח על גבי עקומת התמורה שלו.
- ב. אם המשק משתמש במספר גורמי ייצור וחל גידול בכמות של אחד מגורמי הייצור הללו, בהכרח עקומת התמורה של המשק תנוע למעלה וימינה.
- ג. אם המשק משתמש במספר גורמי ייצור וחלק מגורמי הייצור הללו אינם מועסקים באופן מלא, בהכרח יימצא המשק בתוך עקומת התמורה שלו.
- ד. אם המשק מייצר באמצעות פועלים ומכונות והקטנה במספר הפועלים לא גרמה לנסיגה של עקומת התמורה, בהכרח הייתה במשק אבטלה מבנית של פועלים.
- ה. במשק היכול לייצר שני מוצרים X ו-Y חל בשנה מסוימת גידול בייצור Y מבלי שייצור X ירד וידוע כי לא הוכנס במשק שום שיפור טכנולוגי; אין להסיק מכך שבמצב המוצא המשק לא היה על גבי עקומת התמורה שלו.

4. מוצר X מיוצר באמצעות מכונות ופועלים. השוק למוצר X מאופיין בתנאי תחרות משוכללת. לאחרונה חלה עלייה של 20% בשכר הפועלים.

איזה מהשינויים הבאים יתרחש בוודאות באופן מיידי כתוצאה מכך?

- א. עלייה של 20% במחיר X וירידה של פחות מ-20% בכמות הנמכרת.
- ב. עלייה של פחות מ-20% במחיר X וירידה בכמות הנמכרת.
- ג. עלייה של יותר מ-20% במחיר X וירידה בכמות הנמכרת.
- ד. עלייה בשיעור בלתי ידוע במחיר X וירידה של פחות מ-20% בכמות הנמכרת.
- ה. עלייה של פחות מ-20% במחיר X ויציאה של פירמות מענף X.

5. נתון כי פירמה מייצרת מוצר X באמצעות מכונות, שהן גורם הייצור הקבוע, ועובדים, שהם גורם הייצור המשתנה. ידוע כי עקומת ההוצאות השוליות של הפירמה (MC) היא בעלת צורת U.

באיזה תנאי מהתנאים הבאים מביאה הפירמה את רווחיה למקסימום?

- א. כאשר היא מייצרת את התפוקה שבה התפוקה השולית של הפועלים היא המקסימלית.
- ב. כאשר היא נמצאת בקטע העולה של MC והיא מייצרת את התפוקה שבה התפוקה הממוצעת של הפועלים היא מקסימלית.
- ג. כאשר היא מייצרת את התפוקה שבה ההוצאה הממוצעת לייצור X היא המינימלית ורווחי הפירמה גדולים מ-0.
- ד. כאשר היא נמצאת בקטע העולה של MC והיא מייצרת את התפוקה שבה הרווח הממוצע ליחידת X הוא מקסימלי.
- ה. כאשר היא נמצאת בקטע העולה של MC וגם של AVC והיא מייצרת את התפוקה שבה ערך התפוקה השולית של הפועלים שווה לשכר העבודה.

6. במשק ישנם עובדים משני סוגים; 20 עובדים מסוג א', שכל אחד מהם יכול לייצר במשך שנה 2 יחידות X או 5 יחידות Y, ו-10 עובדים מסוג ב', שכל אחד מהם יכול לייצר במשך שנה 4 יחידות X או 16 יחידות Y. ידוע כי המשק נמצא על גבי עקומת התמורה שלו והוא מייצר 60 יחידות X.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

א. המשק מייצר גם 120 יחידות Y.

ב. העלות השולית האלטרנטיבית לייצור X היא 2.5 יחידות Y.

ג. העלות השולית האלטרנטיבית לייצור Y היא 0.25 יחידות X.

ד. העלות השולית האלטרנטיבית לייצור Y היא 0.2 יחידות X.

ה. העלות השולית האלטרנטיבית לייצור X היא 2.666 יחידות Y.

7. החקלאים בישראל מגדלים פרחים. הפרחים משווקים לשוק המקומי וגם לייצוא, הנעשה בדרך האוויר. המשק הוא קטן ואינו משפיע על מחיר הפרחים בשוק הבינלאומי. בגלל התייקרות הדלק חלה לאחרונה עלייה בתעריפי התובלה האווירית.

מה צפוי שיקרה כתוצאה מכך בענף הפרחים?

א. הכמות המיוצרת של פרחים תקטן, הכמות המיוצאת תקטן והכמות המשווקת בשוק המקומי תגדל, בגלל ירידת מחיר הפרחים בשוק המקומי.

ב. הכמות המיוצאת של פרחים תקטן, הכמות המשווקת בשוק המקומי תגדל ואין לדעת מה יקרה לכמות הפרחים המיוצרת.

ג. הכמות המיוצאת של פרחים תקטן והכמות המשווקת בשוק המקומי תקטן גם כן, משום שהיצרנים יעלו מחירים על מנת לפצות על הירידה בכדאיות הייצוא.

ד. הכמות המיוצרת של פרחים לא תשתנה וכך גם הכמות המיוצאת והכמות המשווקת בשוק המקומי. גם המחירים לא ישתנו - רק הרווחים של מגדלי הפרחים יירדו, בשל העלייה בהוצאות ההובלה.

ה. הכמות המיוצרת של פרחים תקטן, הכמות המיוצאת תקטן, הכמות המשווקת בשוק המקומי תגדל, אולם מחיר הפרחים בשוק המקומי לא ישתנה.

8. במשק ישנם 20,000 פועלי עור, המוכשרים לעבודה בשני ענפים: בייצור נעליים וגם בייצור ארנקים. כמות המכונות בכל פירמה היא קבועה בטווח הקצר וידוע כי גם בייצור נעליים וגם בייצור ארנקים מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת – גם בשוק המוצרים וגם בשוק גורמי הייצור.
בתנאים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. יתכן ששכרם של העובדים בענף הנעליים יהיה גבוה משכרם של העובדים בענף הארנקים, אם הממשלה משלמת ליצרני הנעליים סובסידיה על כל פועל המועסק על ידם.
- ב. יתכן ששכרם של העובדים בענף הנעליים יהיה גבוה משכרם של העובדים בענף הארנקים, אם התפוקה השולית של עובדים בענף הנעליים גבוהה מזו שבענף הארנקים.
- ג. יתכן ששכרם של העובדים בענף הארנקים יהיה גבוה משכרם של העובדים בענף הנעליים, אם מחיר הארנקים גבוה ממחיר הנעליים.
- ד. שכר העובדים חייב להיות שווה בשני הענפים.
- ה. יתכן ששכרם של העובדים בענף הארנקים יהיה גבוה משכרם של העובדים בענף הנעליים, אם הממשלה משלמת ליצרני הארנקים סובסידיה על כל ארנק מיוצר.

---

9. מוצר X מיוצר במשק וקיים גם יבוא של X. המשק הוא קטן ואינו משפיע על המחיר העולמי של X. על כל יחידת X מיובאת מוטל מכס בסך 100 ש"ח.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. מתן סובסידיה לכל יחידה מיוצרת של X בשוק המקומי לא יביא להקטנה בייבוא.
- ב. ההוצאה השולית של היצרנים המקומיים גבוהה ב- 100 ש"ח מהמחיר העולמי של מוצר X.
- ג. אם הממשלה תעלה את גובה המכס, יתכן שהיצרנים המקומיים של X יוכלו לייצא את המוצר.
- ד. ההוצאה השולית של היצרנים המקומיים נמוכה ב- 100 ש"ח מהמחיר העולמי של X.
- ה. אם המכס יוחלף במס בגודל 100 ש"ח על כל יחידת X הנמכרת בשוק המקומי, גודל הייבוא לא ישתנה.

10. במשק מגדלים חיטה ומנגו.

להלן נתוני התפוקה בחלקת חיטה ובחלקת מנגו, כפונקציה של מספר הפועלים המועסקים בחלקה:

מס' פועלים	תפוקת חיטה בק"ג	מס' פועלים	תפוקת מנגו בק"ג
1	400	1	200
2	750	2	350
3	1,000	3	450
4	1,100	4	500

ידוע כי במשק 100 חלקות לגידול חיטה ו- 40 חלקות לגידול מנגו. כל חלקה נמצאת בבעלות של אדם אחד. בעלי החלקות אינם עובדים. במשק ישנם 430 פועלים הומוגניים היכולים לעבוד בגידול חיטה או בגידול מנגו. מחיר החיטה: 1 ש"ח לק"ג, מחיר המנגו: 3 ש"ח לק"ג. במשק מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת - גם בשוק המוצרים וגם בשוק גורמי הייצור.

בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- שכר הפועלים יהיה 150 ₪, אך הקצאת הפועלים אינה ברורה - יתכן שיועסקו 300 פועלים בחיטה ו- 130 במנגו וייתכן שיועסקו 290 פועלים בחיטה ו- 140 במנגו.
- ההכנסה של בעל חלקת חיטה (ערך התפוקה בניכוי שכר העבודה) גבוה מזה של בעל חלקת מנגו.
- אם מספר הפועלים במשק יגדל ב- 25 פועלים, שכר העבודה יירד.
- ההכנסה של בעל חלקת מנגו (ערך התפוקה בניכוי שכר העבודה) גבוה מזה של בעל חלקת חיטה ולכן ברור כי 160 פועלים יועסקו במנגו ורק 270 יועסקו בחיטה.
- ערך התפוקה השנתית במשק זה הוא 155,500 ש"ח.

11. לאחרונה חלה התחזקות של השקל כנגד הדולר האמריקאי ושאר המטבעות. בנק ישראל שינה את המדיניות שנקט בה בשנים האחרונות; בעוד שבעבר נהג הבנק לרכוש כמויות גדולות של דולרים, הפעם הוא אינו רוכש דולרים מן הציבור.

לאיזו מהתוצאות הבאות התפתחויות אלו עשויות להביא?

- עלייה במחיר הדולר בשקלים והתפתחות תהליכים אינפלציוניים במשק.
- עלייה במחיר הדולר בשקלים וירידה בשיעור הגידול של התוצר הלאומי.
- ירידה במחיר הדולר בשקלים, ירידה בייצוא וגידול בייבוא, וירידה בשיעור הגידול של התוצר הלאומי.
- ירידה במחיר הדולר בשקלים והתפתחות תהליכים אינפלציוניים.
- עלייה במחיר הדולר בשקלים, עלייה בייצוא וירידה בייבוא, ועלייה בשיעור הגידול של התוצר הלאומי.

12. במשק סגור נתונות בשנה 1 פונקציות הביקוש המצרפי הבאות:

$$C = 100 + 0.8Y_d \quad \text{מסמן הכנסה פנויה}$$

$$I = 50 + 0.1Y \quad \text{מסמן תוצר לאומי}$$

$$G = 100$$

כמו כן, ידוע כי על המשפחות מוטל מס הכנסה בשיעור של 25%.

רמת התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה היא 1,000.

בשנה 2 החליטה הממשלה להעלות את שיעור מס ההכנסה ל-50%.

הניחו כי זהו השינוי היחיד שקרה.

כתוצאה מכך, מה צפוי שיקרה במשק?

- רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תרד וההכנסות ממיסים יעלו.
- רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תרד וההכנסות ממיסים יקטנו.
- רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תרד וההכנסות ממיסים יישארו ללא שינוי.
- רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תעלה והמשק יגיע לשיווי משקל בתעסוקה מלאה.
- רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תעלה והמשק ייכנס לפער אינפלציוני.

13. משק סגור נמצא בשיווי משקל באבטלה. ידוע כי הביקוש להשקעה אינו תלוי בגודלו של התוצר הלאומי. כמו כן,

ידוע כי גודלו של הפער הדפלציוני הוא 10 מיליון ש"ח. הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית בסך 10

מיליון ש"ח ולממן זאת על ידי מילווה מהבנק המרכזי.

בהתייחס לנתונים שלעיל, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- יתכן כי כתוצאה מפעולות אלה יירד שער הריבית במשק ורמת ההשקעה תגדל.
- כתוצאה מפעולות אלה המשק יגיע בוודאות לשיווי משקל בתעסוקה מלאה.
- כתוצאה מפעולות אלה המשק יגיע בוודאות לתעסוקה מלאה וייווצר בו פער אינפלציוני.
- אם כתוצאה מפעולות אלה שער הריבית יעלה, בהכרח הגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה.
- אם כתוצאה מפעולות אלה נשאר שער הריבית בסוף התהליך באותה רמה בה היה בתחילה, בהכרח הגיע המשק לרמת תוצר לאומי של תעסוקה מלאה.

14. לאחרונה נקלעו מספר חברות עסקיות גדולות לקשיים כספיים והתברר כי הן לא תוכלנה לפרוע חלק מחובותיהן לבנקים. הבנקים נאלצו להכיר בחובות אלו, בסך 500 מיליון ש"ח, כחובות אבודים ולמחוק אותם ממאזניהם.

מה ההשפעה של פעולות אלה על המערכת המוניטארית?

- א. במאזני הבנקים תירשם ירידה של 500 מיליון ש"ח בחשבונות עו"ש וכן ירידה של 500 מיליון ש"ח בהלוואות.
- ב. כמות הכסף במשק תרד ב- 500 מיליון ש"ח כפול מכפיל הפיקדונות.
- ג. כמות הכסף במשק תגדל ב- 500 מיליון ש"ח.
- ד. במאזני הבנקים תירשם ירידה של 500 מיליון ש"ח בהלוואות וכתוצאה מכך תהיה ירידה של 500 מיליון ש"ח ברווחים. כמות הכסף במשק לא תשתנה.
- ה. רווחי הבנקים ירדו ב- 500 מיליון ש"ח כפול מכפיל הפיקדונות.

15. במשק פתוח נרשמו בשנת 1000 הנתונים הבאים:

הוצאות הממשלה לצריכה ציבורית היו 500, הכנסות הממשלה ממס הכנסה היו 200 (אין מיסים אחרים ואין תשלומי העברה), החיסכון האישי היה 10% מהתוצר הלאומי הנקי, עודף היבוא היה 500, ההשקעה הגולמית המקומית הייתה 30% מהתוצר הלאומי הנקי, הפחת היה 200. כל רווחי הפירמות חולקו.

בהסתמך על נתונים אלו, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר בהתייחס למשק זה בשנת 1000?

- א. התוצר הלאומי הגולמי היה גדול ב- 20% מהתוצר הלאומי הנקי.
- ב. ההשקעה הנקייה של המשק הייתה 100 - (מינוס 100).
- ג. ההשקעה המקומית הנקייה הייתה 200.
- ד. התוצר הלאומי הנקי היה 2,200.
- ה. החיסכון האישי היה 400.

16. להלן נתונים על עיסקאות שבוצעו בשנת 2019:

יבואן ישראלי רכש בגרמניה מוצרים בשווי של 10 מיליון דולר ושילם את התמורה במזומן. משפחה שעלתה מארה"ב בשנת 2017 והביאה עימה אז 5 מיליון דולר, רכשה בשנת 2019 דירה בתל אביב במחיר של 3 מיליון דולר. התשלום בוצע במזומן. משפחה ישראלית רכשה בברלין דירה במחיר של 2 מיליון דולר ששולמו במזומן, והיא מתכוונת להשכיר אותה לתיירים ישראלים. תיירים ישראלים רכשו בחו"ל במזומן מתנות בערך של חצי מיליון דולר עבור בני משפחותיהם בארץ. המדינה פרעה חוב לבנקים בחו"ל בסך 50 מיליון דולר ובנוסף שילמה עוד 3 מיליון דולר על חשבון הריבית. כל התשלומים בוצעו במזומן. יצואנים ישראלים ייצאו לחו"ל סחורות בערך של 40 מיליון דולר. התמורה נתקבלה במזומן. על סמך נתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים אודות מאזן התשלומים בשנת 2019, הוא הנכון ביותר?

- א. במאזן התשלומים של המשק היה בשנת 2019 עודף יצוא של סחורות ושירותים בסך 26.5 מיליון דולר ויתרות מטבע חוץ של המשק ירדו בשנה זו ב 25.5 מיליון דולר.
- ב. יתרות מטבע החוץ של המשק ירדו בשנת 2019 ב- 28.5 מיליון דולר.
- ג. במאזן התשלומים של המשק היה בשנת 2019 עודף יצוא של סחורות ושירותים בסך 29.5 מיליון דולר ויתרות מטבע חוץ של המשק ירדו בשנה זו ב 25.5 מיליון דולר.
- ד. במאזן התשלומים של המשק היה בשנת 2019 עודף יצוא של סחורות ושירותים בסך 24.5 מיליון דולר.
- ה. במאזן התשלומים של המשק היה בשנת 2019 עודף יצוא של סחורות ושירותים בסך 21.5 מיליון דולר.

17. להלן נתונים שנמדדו במשק בשנת 2018 (במיליארדי שקלים):

תוצר לאומי גולמי: 680, צריכה פרטית: 300, צריכה ציבורית: 180, יצוא סחורות ושירותים: 240, יבוא סחורות ושירותים: 340, פחת: 80, מס הכנסה: 120, תשלומי העברה: 40. כל רווחי הפירמות חולקו. בנסיבות המתוארות, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. ההשקעה הנקייה של המשק בשנת 2018 הייתה 220.
- ב. החיסכון האישי בשנת 2018 היה 180.
- ג. ההשקעה המקומית הגולמית (השקעה גולמית במשק) בשנת 2018 הייתה 300.
- ד. התוצר הלאומי הנקי בשנת 2018 היה 680.
- ה. החיסכון של המשק בשנת 2018 היה 220.

18. במשק קיימת מערכת בנקים והציבור מחזיק גם במזומן וגם בפקדונות עו"ש. המאזן המאוחד של הבנקים מראה את הנתונים הבאים בשקלים: יחס הרזרבה החוקי על פיקדונות עו"ש הוא 25%. הבנקים שומרים תמיד על יחס הרזרבה החוקי והציבור מוכן ללוות כל סכום שהבנקים מוכנים להלוות לו. הניחו כי הציבור וגם הבנקים מחזיקים איגרות חוב ממשלתיות.

<u>נכסים</u>	<u>התחייבויות</u>
מזומן 100,000	פיקדונות עו"ש 400,000
הלוואות 300,000	

ידוע כי הציבור מחזיק בידיו 50,000 שקל במזומן.

לאחרונה הטיל בנק ישראל הגבלות על השימוש במזומן וכתוצאה מכך הציבור הקטין את כמות המזומן שהוא רוצה להחזיק בידיו ב- 20,000 שקל וסכום זה הופקד בבנקים בפקדונות עו"ש. הבנק המרכזי מעוניין ששינוי זה לא ישפיע על כמות הכסף במשק.

באיזו פעולה מהפעולות הבאות יוכל הבנק המרכזי לנקוט כדי להשיג את מטרתו?

- הבנק המרכזי ישנה את יחס הרזרבה החוקי על פיקדונות עו"ש ל- 30%.
- הבנק המרכזי ימכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות הנמצאות בידיו, בסך 15,000 שקל.
- הבנק המרכזי ימכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות הנמצאות בידיו, בסך 20,000 שקל.
- הבנק המרכזי ישנה את יחס הרזרבה החוקי על פיקדונות עו"ש ל- 20%.
- הבנק המרכזי ירכוש מהציבור איגרות חוב ממשלתיות בסך 20,000 שקל.

19. משק נמצא בשיווי משקל באבטלה. הממשלה מחליטה להגדיל את תשלומי העברה שהיא משלמת למשפחות בסך 100 מיליון ש"ח ולממן את ההוצאה באמצעות העלאה בשיעור מס ההכנסה על הכנסות שהן ברמה של פי עשרה מהשכר הממוצע במשק.

מהו התנאי לכך שפעולה זו תגדיל את הביקוש המצרפי במשק ותביא להקטנה באבטלה?

- פונקציות הצריכה של כל המשפחות הן זהות.
- הסכום שמשולם כתשלומי העברה חייב להיות גבוה מסכום המס הנוסף שניגבה.
- הנטייה הממוצעת לחסוך של משלמי המס הנוסף היא גבוהה מזו של מקבלי ההעברות.
- הנטייה השולית לצרוך של משלמי המס הנוסף היא גבוהה מזו של מקבלי ההעברות.
- הנטייה השולית לצרוך של משלמי המס הנוסף היא נמוכה מזו של מקבלי ההעברות.

20. הניחו משק סגור שבו הנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה היא 0.75. כל מרכיבי הביקוש המצרפי האחרים וגם הביקוש לכסף אינם תלויים בגובה התוצר הלאומי.

מה צפוי שיקרה אם הממשלה תקטין את גובה המיסים הקבועים ב- 20 מיליון ש"ח?

- א. רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל לא תשתנה.
  - ב. רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תרד, מאחר שהממשלה תצטרך לצמצם גם את הצריכה הציבורית.
  - ג. כדי לדעת מה יקרה לרמת התוצר הלאומי של שיווי משקל יש צורך לדעת מה גודלו של התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה.
  - ד. רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תגדל ב- 60 מיליון.
  - ה. רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תגדל ב- 45 מיליון.
-

תשובות נכונות:

מספר שאלה	תשובה נכונה	תוכן התשובה הנכונה
1	ג	(ג) העלאת המס לכל יחידת מוצר עלולה להביא לירידה בהכנסות הממשלה ממיסים רק מאותם מוצרים שההיצע שלהם מאד גמיש והביקוש להם הוא מאד גמיש (גמישות גדולה מאחד).
2	א	(א) לא ברור באיזה כיוון ישתנו ההכנסות מן המכס בשתי המדינות - ברור שהיקף המסחר יצטמצם.
3	ד	(ד) אם המשק מייצר באמצעות פועלים ומכונות והקטנה במספר הפועלים לא גרמה לנסיגה של עקומת התמורה, בהכרח הייתה במשק אבטלה מבנית של פועלים.
4	ב	(ב) עלייה של פחות מ- 20% במחיר X וירידה בכמות הנמכרת.
5	ה	(ה) כאשר היא נמצאת בקטע העולה של MC וגם של AVC והיא מייצרת את התפוקה שבה ערך התפוקה השולית של הפועלים שווה לשכר העבודה.
6	ג	(ג) העלות השולית האלטרנטיבית לייצור Y היא 0.25 יחידת X.
7	א	(א) הכמות המיוצרת של פרחים תקטן, הכמות המיוצאת תקטן והכמות המשוקת בשוק המקומי תגדל, בגלל ירידת מחיר הפרחים בשוק המקומי.
8	ד	(ד) שכר העובדים חייב להיות שווה בשני הענפים.
9	ב	(ב) ההוצאה השולית של היצרנים המקומיים גבוהה ב- 100 ש"ח מהמחיר העולמי של מוצר X.
10	ה	(ה) ערך התפוקה השנתית במשק זה הוא 155,500 ש"ח.
11	ג	(ג) ירידה במחיר הדולר בשקלים, ירידה בייצוא וגידול בייבוא, וירידה בשיעור הגידול של התוצר הלאומי.
12	א	(א) רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תרד וההכנסות ממיסים יעלו.
13	ה	(ה) אם כתוצאה מפעולות אלה נשאר שער הריבית בסוף התהליך באותה רמה בה היה בתחילה, בהכרח הגיע המשק לרמת תוצר לאומי של תעסוקה מלאה.
14	ד	(ד) במאזני הבנקים תירשם ירידה של 500 מיליון ש"ח בהלוואות וכתוצאה מכך תהיה ירידה של 500 מיליון ש"ח ברווחים. כמות הכסף במשק לא תשתנה.
15	ב	(ב) ההשקעה הנקייה של המשק הייתה 100 - (מינוס 100).
16	א	(א) במאזן התשלומים של המשק היה בשנת 2019 עודף יצוא של סחורות ושירותים בסך 26.5 מיליון דולר ויתרות מטבע חוץ של המשק ירדו בשנה זו ב 25.5 מיליון דולר.
17	ג	(ג) ההשקעה המקומית הגולמית (השקעה גולמית במשק) בשנת 2018 הייתה 300.
18	ב	(ב) הבנק המרכזי ימכור לציבור איגרות חוב ממשלתיות הנמצאות בידיו, בסך 15,000 שקל.
19	ה	(ה) הנטייה השולית לצרוך של משלמי המס הנוסף היא נמוכה מזו של מקבלי ההעברות.
20	ד	(ד) רמת התוצר הלאומי של שיווי משקל תגדל ב- 60 מיליון.